

Jůva, Vladimír

Úvod

In: Jůva, Vladimír. *Vývoj pedagogického myšlení*. Vyd. 1. Brno: Universita J.E. Purkyně, 1987, pp. 7-8

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/122278>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ÚVOD

Historia magistra vitae. Tato antická zásada platí ve všech oborech, zvláště pak platí v oblasti pedagogické teorie a výchovné praxe. Každá doba si od nepaměti koncipuje svůj výchovný model odpovídající jejím podmínkám ekonomickým, sociálně politickým a kulturním i jejím potřebám a perspektivám. Přitom vždy vychází z odkazu předcházejících epoch, z jejich úspěchů i neúspěchů i z tradic odkázaných předcházejícími generacemi. Nakolik porozumí hlubším zákonitostem výchovy a vzdělávání a jejich vývojovým tendencím a nakolik je dokáže spojit s aktuálními podmínkami a potřebami, natolik vzniká reálná naděje, že nový model výchovně vzdělávacího působení na mládež i dospělé splní svou sociální úlohu a stane se progresivním činitelem v rozvoji společnosti i jednotlivce. Historie výchovy vždy byla a bude významnou učitelkou pedagogického myšlení, trvalou inspirátorkou úsilí o humánnější, všestrannější a společnosti prospěšnější výchovu i stálým korektivem našich chyb a nedostatků. Opomíjet tento zdroj pedagogické moudrosti znamená zbavovat se jednoho z nejučinnějších nástrojů pedagogického pokroku.

Cílem tohoto spisu je poskytnout čtenáři základní informace o rozvoji pedagogické teorie od antiky až po současnost a vytvořit tak celkový obraz pokrokových snah lidské společnosti při hledání optimálního výchovně vzdělávacího modelu adekvátního době a jejím perspektivám. I když si práce všímá všech oblastí historickopedagogického zájmu, tj. rozvoje výchovy v jednotlivých společenských systémech i rozvoje výchovně vzdělávacích zařízení, hlavní pozornost soustřeďuje na vznik a proměny pedagogických idejí a na rozvoj pedagogiky jako vědní disciplíny. Koncepce spisu je dána několika výchozími hledisky, která určují jak výběr problematiky, tak výstavbu i proporce celé práce.

Základní záměr — přispět k pochopení současného stavu pedagogického myšlení a jeho vývojových tendencí v socialistické společnosti — vedl

k tomu, že je položen zvýšený důraz na novodobou pedagogickou historii, zvláště na století devatenácté a dvacáté, a na specifický rozvoj pedagogické teorie i praxe v zemích socialistických. Zvláštní pozornost je pak věnována vývoji výchovy, školství a pedagogické teorie v Československu se snahou vyzvednout především takové osobnosti, jako byl Jan Amos Komenský, Gustav Adolf Lindner nebo Otokar Chlup, kteří významnou měrou ovlivnili tradice pedagogického myšlení v naší zemi. Intenzívnímu rozvoji pedagogiky v ČSSR po druhé světové válce, který nemá obdoby v celé naší pedagogické historii, je zasvěcena závěrečná kapitola, která by měla současně umožnit orientaci v mnohostranné české i slovenské pedagogické produkci posledních let a podnítit současně hlubší zájem o naše soudobé pedagogické monografie. Je autorovým přáním, aby tento spis pomohl odhalit hlavní pokrokové tendence pedagogického myšlení a přispěl při hledání optimálního výchovného modelu rozvinuté socialistické společnosti na prahu třetího tisíciletí.